

onds van het
weer, dat er
zelfsuppor-
neer.
n l i n g a l s
n a n s c h a p
s e e n h e e l e
g a n i s a t i e
v a n
h e t C e n t r u m
b e n a a n t e

chelijke
een Suppletie-
shakeld!
est aan Pau-
rangen, en hij
r, en dat bin-
net als men
an voor dien
erangeerd: en
Kurijs in hem
buiten 't Va-
kerk wel van
ze kardinaals-
ch ja, millioe-
soo uitgescha-
stordige mil-
kende graven;
r BENÉDEN
ksdienst, dan
suppletie ge-
gevangene, en
letie in 't
enschap, die
ernst; lach nu
eefst dezen ge-
a n m a t i g
g w e l v a n d a t
kerk-visitee?
d o e n d a n
j preekte, wel,
alietjes in zijn
altje. Maar in
brieven, door
zijn homilieën,
e stoffen, voor
onder vier en
waarin zich
h n n o g h e b-
it het Supple-
in der kerker.
r roemde men,
levietenzenen
a Geest waren
se, ja de ant-
int-ervulling,
n d e suppletie
derlaten moest,
zwaard uit zij-
r Paulus, Pau-
zorgen; en dat
want Abraham
naar Paulus
een zoon kon
porwoord voor-
, en Sara was
kreeg kinderen
n d e r e n , e n
die „natuur“
gronden kon.
maar hij teelt
eft in zijn leven
n met de onder-
i zijn dood?
i filisters meer
HEEREN chro-
e zeggen, maar
toen hij een
st een lang niet
, toen heeft hij
en, en hij werd
g, mag het nog
ik in dit ééne
ok mijn feest
dienst is? Mag
a n t a n a p l e r o s e
ijn laatste ver-
rijanden te ver-
tich, hij strekte
ahwe zijn God.
suppletie. Wat
ihwe vertrouwt,
zoo nog knecht-
schieten, meer
s. Paulus strekt
pen. „Chaire“,
pen. „Chairoo“,
atisch geslacht,
resten van dat
ij bezorgd van
hap heeft deze
in en meer kin-

Daarom is, zie ik wel, het nu ook geen vraag meer, wat dat kleine bijzonderheidje, dat ik tot nu toe uit den tekst slechts even noemde, toch wel bedoelt. Ik heb het oog op het feit, dat Paulus niet zegt: ik doe anaplerose, vervulling, maar: ik doe ANTANAPLEROSE — tegen-ervulling — van de resten van Christus' verdrukkingen. Wat wil dit „anti“ zeggen? Waarop slaat dat terug? Het beteekent zooiets als: op mijn beurt, ik, van mijn kant, althans; ik aan dezen kant. Wil hij zeggen: mijn Heiland Koning heeft voor mij geleden en nu kon ik OP MIJN BEURT voor Hem lijden? Hij deed zijn deel, ik doe nu mijnerzijds het mijne? Ja, we kennen, tenminste ik uit mijn jeugd, die tekening uit de woningen van onze ouders of grootouders: Christus hangt daar aan het kruis, en daaronder staat: dat deed ik voor u, wat doet gij voor MIJ? Het is zooveel als de vraag: ik had MIJN verdrukking, mijn nekrose, zoo meesmuilen de teekenaarsvrienden toch weer half verlegen, doet gij van uw kant nu ook wat. Wilt gij van uw kant mij een wederdienst doen? Ant-anaplerose van Mijn druk?

Maar neen, zóó is het hier toch niet bedoeld. Christus het Zijne, wij het onze? ja, maar, het onze is door Hem, Hij suppleert ons dagelijks met krachten, ja, ja, maar dan uit ZIJN suppletiefonds, dat Hij verzorgt, en zelf alleen gesticht heeft en beheert. Neen, neen, dát is het niet.

Maar is het soms dan zóó bedoeld: dat Paulus zegt: Christus' lichaam, zijn kerk, die heeft voor mij zooveel gedaan, nu kan ik vicissim, mijnerzijds, óók nog voor haar wat doen? Respondeert hier de kerk aan de kerk?

Zeker, er is iets voor te zeggen: hij heeft de kerk vervuld, het lichaam van Christus willen wonden, en hij kan nu zeggen: ik maak het weer zoo'n beetje goed, ik geef de ant-anaplerose.

Maar toch, het staat er niet. Het zijn immers niet de goederen van de kerk, die hij suppleert, als een tollenaar aan de bestolen burgers. Hij heeft toch immers op zijn diensten niet den naam der kerk, doch dien van Christus als adres geschreven?

Vraag maar niet verder: Paulus heeft met dat woordje „anti“ geRÉspondeerd aan Christus, en geCÓRespondeerd op zijne eigen vróegeren dienst. Toen hij in vrijheid en gezondheid leefde, en nog reizen en trekken kon, en nog niet achter de tralies zat, toen heeft hij afgewerkt de EERSTE PUNTEN van het Programma, hem gesteld. Dié kous is af. Nu kan hij, op zijn zoo paradoxale gevangenenfeest zeggen: er KOMT suppletie, menschen: óók de rest komt klaar: de zaak wordt op denzelfden voet voortgezet, keizer of geen keizer. „Chairoo“, ik heb feest: ik heb het ééne deel van de verdrukkingsoverdracht uitgevoerd: de profetie, naar al haar indicaties en imperatieven heb ik vervuld, nu komt het anti-deel. Het wederdeel. Het pendant komt bij het pendant, en kijk, het is een garnituur, dat er wezen mag; want mijn God zal mij suppleeren, en u in Colosse ook, tot op den dag des Heeren.

Mannen en vrouwen van Jezus Christus, wij gaan stráks in arrest. Wij vieren heden ons paasch-feest. Ik kan mij voorstellen, dat iemand het niet begrijpt, als we op ons feest van Zondag werkelijk bli zijn. Nu, God zal ons feest zéker verwerpen, indien wij ons feestprogramma hebben ingedacht, in een stiekeme ontduiking van het Zijne, wetende, dat ook wij profetische indicaties en futura en imperatieven hebben te vervullen. Als wij zóó feest vieren, dat dit feest een stichtelijke oase in een onstichtelijke woestijn ons dunkt, dan zijn we weg; niet, omdat we van oases, maar omdat wij van woestijnen reppen. Want het wás toch krigsdienst. Als wij gaan feesten, los, improvisatorisch, zonder profetie, zonder martyriums-gedachtenis, dan „vervullen“ wij niets; en als dan de kerker komt, en het schrale tractement, en de laster van de valsche broeders, en de aanklacht bij 't publiek, dat de radio bezet houdt en de persmenschen aan den arm houdt, wel, dan is 't feestje van ons vandaag en morgen losgeslagen van het program van God. Maar als wij zóó werken en studeeren, en ook zóó op sabbath rusten gaan, dat het k r i j g s p r o g r a m ons brandt in de ziel, d á n mag er komen wat wil; een invasie van russische, of van amerikaansche, of van u n e s c o -infiltranten, of wát dan ook, maar het staat er, dat ook aan ons het feest alsdan gegund zal worden om de paradoxale „Ausnützung“, die de Koning-van-ons kent en methodisch volgt in zijn arbeidsdienst: wie weet, wat een geduldige dragen van het lijden van Christus in de wereld vermag?

Paulus schreef aan Colosse. Daar waren dwaalgeesten aan het werk. Zij waren voor een deel van die judaïsten, die met de oude broeders van het Centrum, dat Paulus afgezet had, nog wel wilden blijven aanpappen en zelfs: aanpakken. Paulus bevecht hen nog in den kerker; en het Woord heeft hen verslagen. Die judaïsten konden zich nog steeds maar niet gewennen aan de gedachte, dat Simsons en Paulussen kunnen zijn als hun Heer, gekruist, geschorst, afgezet, verworpen, wandelende graven, zonder de makkelijk hanteerbare apparatuur van „menschen-inzettingen“, dat vaste refugium der drukke en dribbelende

lulaards, — en toch nooit steriel; integendeel: vruchtbaarder dan ooit. Maar hij waarschuwt zijn menschen in Colosse: laat uw verdrukkingen in vréedenaam van Christus zijn, en geen zaakjes, die gevolg zijn van uwe eigen onverstand.

En ja, dan waren daar in Colosse óók nog van die menschen, die heetten heel erg vroom. Ze waren niet minder dan ascetisten. Ascese, onthouding, en den dienst volvoeren als geheelonthouders-op-púnten, wel te verstaan. Niet zomaar als Paulus destijds: de logica der feiten in het volle leven volgen. Weg met hen, zegt Paulus: ik heb deel I van mijn programma afgewerkt in 't drukke bonte-leven; en nu ik tot onthouding ben gedwóngen, maar het program gelézen hoorde bij monde van den Koning, en diens rol gegeten heb, nu breng ik NÓG suppletie.

En tenslotte, er waren in Colosse ook van die menschen, die, verwant aan esseensche, en gnostische, en ook weer judaïstische ideeën, met hun „leer der engelen“ kwamen aandragen.

O neen, ze preekten geen acenenleer, en ze waren maar heel rare filosoofjes. Maar ze hadden toch een zekere „feeling“, dachten ze, voor „mysteriën“. „Er was meer tusschen hemel en aarde, dan de meeste menschen wisten, reken daar maar op“; vandaag zouden ze een bekend citaat van Shakespeare, dat ongeveer zoo luidt, in hun brochures als motto nemen. De engelen waren krachten, machten, tronen, trouwens, zel broeder Paulus dat niet zelf? Welnu, als nu een christenmensch maar kleintjes bleef (de „dienst der nederigheid“, van het laag bij den grond blijven), dan was DÁT de BRUG naar het contact met die geheimzinnige hemelsche machten. Dan konden die engelen hemelsche geheimen influisteren, dan werd men zelf verlicht, door enkel maar te luisteren, en door stil te zijn, want och zoo'n „quiet time“ is zoo nuttig. Van dat intermediair der engelen konden ze dan gebruik maken, erdoor verlicht worden, verlichte oogen des verstands verkrijgen onder engelen-invloed, en met engelen-concursus. Een nieuw christelijk type, menschen! Niet zooals de Grieken wilden, heroën met hetaeren fuivend, en spelend naar den geest (met kleine g). O neen, men moest zich kleintjes houden, en wat afgezonderd. Maar het christelijk standaard-type, dat dan groeien zou op kerkelijken bodem, was 't niet mooi? Terzijde van den weg, naar boven turen („turen“ en „zien“ zijn verschillend), en op de invasie van engelen wachtende, die „bij oogenblikken“ mystieke kennis infiltrerden! Zóó'n wind

Israël's verwondering bij het vestigen van Gods Koningsheerschappij

De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden is tot een hoofd des hoeks geworden.

Dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze oogen.

Psalm 118 : 22—23.

Wij kennen psalm 118 als een paaschlied bij uitnemendheid. De kerk des Heeren heeft nu al eeuwen gezongen: „de steen, die door de tempelbouwers veracht'lijk was een plaats ontzegd, is tot verbazing der beschouwers van God ten hoofd des hoeks gelegd“. Dat begon al op den Paaschmorgen. Dat werd het thema van de Pinksterprediking. En terecht. Want psalm 118 is maar niet een lied, waarvan wij zoo prachtig de woorden kunnen gebruiken op den dag van Christus' verhooring, een psalm waaraan wij een paaschinhoud geven, neen, psalm 118 wordt op het paaschfeest vervuld. En dan vervuld op een geheel andere wijze dan wij gewoonlijk denken. Immers wij hebben zoo ongeveer deze voorstelling: Bij den bouw van den tempel ligt daar onder het tempelmateriaal een steen, dien de bouwlieden versmaden en verachtelijk wegwierpen. Zij willen dien steen niet gebruiken voor den opbouw van 's Heeren huis. Maar zie, die verachte steen wordt nu door den Heere tot „een hoofd des hoeks gelegd“, tot den hoeksteen, waarmee in dien tijd een bouwwerk werd voltooid, en aan het bouwwerk zijn schoonheid en zijn glorie werd gegeven. Die verachte steen neemt nu ineens de eereplaats in, en geeft aan den tempel zijn schoonheid en schittering. Maar wie het zich zoo voorstelt, krijgt de vraag te beantwoorden: Hoe is die verachte steen daar zoo gekomen, en hoe prijkt hij daar op een goeden morgen ineens tot een hoofd des hoeks? En ook deze vraag: Welke is dan die groote verbazing, welke den tempelgangers aangrijpt, zoodat deze zingen: Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied? En ook deze vraag: Hoe wordt nu deze psalm op het Paaschfeest vervuld, en welke is dan de groote verbazing op den Paaschmorgen als de Gekruisigde Heiland geworden is de Opgestane Heere? Want het blijkt, dat juist psalm 118 een belangrijke plaats heeft ingenomen in de Pinksterprediking van Petrus (Hand. 4), en ook later nog in zijn brieven. Op het Paaschfeest hebben de apostelen psalm 118 pas goed begrepen, en Jezus, den opgestane Heere, gezien als Gods uitverkoren hoeksteen. En toen hebben zij gezongen als nooit tevoren: Looft den Heer, want Hij is goed, want Zijn goedertieren-

blaast waarheen zoo'n engel wil, ge kúnt nooit weten.

Ja, zegt Paulus, dat is 't nu juist. Ge kúnt 't nooit weten. Maar ik kon 't wel weten. Ik heb mijn program hooren lézen. Ik was van zevenen klaar. Ik had geen intermediairs onder de engelen, ik had één Middelaar Gods en der menschen, en die is nóg voor mij genoeg. Ik kreeg de oogen des verstands in verlichten staat — maar door het Woord. Ik was niet terzij gehurkt, maar ik heb door de modder gekropen, en ik heb ook zoo'n hoogen oome van den rijksecommissaris van Rome eens publiek op zijn nummer gezet, toen hij me te na kwam, mij, burger van Rome. Het was vlak vóór mijn arrestatie. Ik ben niet op een mooie engel zoo wat gaan lijken, maar ik droeg de nekroze van Jezus overal mee, overal mee, overal mee. Ik droeg ze rond. De Geestelijke menschen — maar dan met groote G —, hebben haar onderscheiden. De anderen zeiden: we kregen hem achter de tralies.

En nu ik op een engel minder dan ooit lijk, en over mijn verrukkingsuren zwijgen moet, en een doorn in het vleesch heb, n u k a n i k w a a r l i j k n ó g s u p p l e t i e d o e n . Is dat geen feest?

Mijn vrienden, zoo was Paulus.

Ik ken een gevangene, aan wien iemand van buiten de gevangenis schreef: Lees eens Colossenzen 1. Dat was in oorlogstijd.

Ik zie h é d e n o n s a l l e n n o g i n ' n o v e r i g e n z e e r b e t r e k k e l i j k e v r i j h e i d . Ik zie echter de pers gekneveld, en de souvereiniteit van een koningin bij de gratie Gods bij rijkedecreet gedeeld met en deels gedeeld met machten die van buiten zijn, en die tégen zijn. Ik zie het concentratiekamp weer opengaan. God gunt ons heden ons feestje, klein, en maar kort. Maar om Gods wil, waar is ons PROGRAM? En, IS ons feest program? Spreekt dagelijks het suppletiefonds der kerk in Jezus Christus aan, en doet uw ant-anaplerose. Schapen die ter slachtbank gaat! Maar de psalm van de Korachieten, en de brieven van den nekrosemensch Paulus zijn toch maar gebundeld in één band.

En zalig is hij, die aan een paaschfeest, dat op een vulkaan en voor de deur van de gevangenis gevierd wordt, niet geërgerd wordt. Hij is zalig, niet door zijn theorie van 't feest, doch door het feest van zulk een „t h e o r i a“, zulk i n z i c h t a a n g a a n d e d e n G o d d e r p r o g r a m m a ' s e n d e p r o g r a m m a ' s v a n z i j n G o d , d i e o n s h e e f t g e r e c h t v a a r d i g d o m d e o p s t a n d i n g v a n J e z u s C h r i s t u s u i t d e d o o d e n .

K. S.

UIT DE SCHRIFT

heid is in der eeuwigheid. Wij zullen dus psalm 118 nader moeten bekijken om zoo tot de wonderen Gods te komen op het Paaschfeest.

Ik sluit mij aan bij hen, die dezen psalm dateeren in den tijd na de ballingschap. Het groote moment is gekomen, dat na veel strijd en moeite de tempelbouw gereed gekomen is. Dat is een moment van groote vreugde geweest. Gods tempel is weer herrezen. En dat beteekent immers, dat Gods koningsheerschappij weer onder Zijn volk is opgericht, Gods genadeheerschappij, waaronder voor Zijn volk de levensbronnen opengaan, en waaronder zij zingen: „Hoe zijn Uw vleuglen uitgebreid, hier wordt de rust geschonken“. Vandaar, dat zij op dezen dag, dien de Heere gemaakt heeft, een feest organiseren om Gods goedheid te loven, 's Heeren reddende verlossende liefde en kracht, welke zij hebben mogen ervaren in het weer herstellen van Zijn koningsheerschappij. Immers hoeveel strijd en moeite hebben zij bij dezen tempelbouw ondervonden? Zij werden daarbij benauwd door de intriges der Samaritanen, door de vijandschap der genabuurde volken, door de grillige luimen der Perzische koningen. Heel de wereld heeft als het ware geprobeerd om dien tempelbouw te verhinderen. Al de heidenen hadden hen omringd (vs 10). Maar 's Heeren verlossende liefde en kracht is nog nooit zoo groot geweest als in dezen tijd. Israël heeft al zijn vijanden in 's Heeren Naam verhouden, (vs 11). God heeft Zijn volk in de ruimte gezet (vs 5). Bij dien tempelbouw was Israël door zijn vijanden omringd, zooals 'n bijenzwerm een man kan overvallen, maar zij zijn als een doornenvuur vergaan (vs 12). Toen die tempel gereed was na een strijd tegen het gansche heidendom, konden zij zeggen, dat de wereld overwonnen was. Is het wonder, dat zij in feestelijken optocht naar den tempel gaan, om Gods genadeheerschappij te prijzen in het vestigen waarvan Gods verbondstrouw op het luisterrijkst openbaar geworden is? En zoo weerklinkt op weg naar den tempel het lied: de Heer is aan de spits getreden dergenen, die mij hulpe bién. En ook: „de Heer is mij tot hulp en sterkte, Hij is mijn lied, mijn psalmgezang“. En ook: „Gods rechterhand is hoog verheven, des Heeren sterke rechterhand doet door haar daán de wereld beven, houdt door haar kracht Gods volk in stand“. Zoo is de juichende menigte bij den tempel gekomen.

Bij den tempel, uit het stof herrezen. Maar gij weet, hoe Israël's eerste bouwlieden na de ballingschap dien tempel hebben veracht, en geklaagd hebben: het wordt niets, en het is niets. Het tempelmateriaal, waarmee